

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených JUDr. Martinou Gombosovou, advokátkou, Floriánska 16, Košice, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/6/2018 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/49/2021 zo 6. apríla 2022 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. apríla 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/6/2018. Sťažovatelia navrhujú, aby im ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume každému po 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú obžalovanými pre zločin krádeže v spolupáchateľstve, ktorého sa mali dopustiť 28. augusta 2016. Obžaloba bola na okresnom súde podaná 24. januára 2018. V priebehu konania bol vyhotovený znalecký posudok znalcom z odboru zdravotníctva, farmácie, odvetvia súdneho lekárstva. Po vykonanom dokazovaní okresný súd rozsudkom sp. zn. 3T/6/2018 zo 4. júna 2021 sťažovateľov spod obžaloby oslobodil, dospejúc

k záveru, že neexistuje žiaden nespochybniteľný dôkaz o ich vine. Podľa okresného súdu zabezpečené kamerové záznamy a znalecký posudok síce vedú k dôvodnému podozreniu, no neumožňujú identifikovať sťažovateľov a nevylučujú možnosť, že by páchatelmi mohli byť iné osoby.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v neprospech všetkých obžalovaných odvolanie prokurátor. Krajský súd uznesením sp. zn. 3To/49/2021 zo 6. apríla 2022 oslobodzujúci rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prerokovanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol vlastné hodnotiace úsudky o vine sťažovateľov, konštatoval, že úvahy prokurátora o pohybe sťažovateľa 1 v blízkosti miesta činu považuje za logické a majúce oporu v dôkazoch a jednoznačne preukazujúce skutočnosť, že z jeho strany išlo o monitorovanie priestoru v okolí obchodu. Zároveň odvolací súd uložil okresnému súdu povinnosť doplniť dokazovanie doplnením znaleckého posudku.

4. Následne okresný súd vykonal 16. januára 2023 hlavné pojednávanie. Uznesením zo 17. augusta 2023 pribral do konania znalca, ktorý sa na hlavnom pojednávaní 3. apríla 2025 vyjadril, že trvá na svojich predchádzajúcich záveroch o nevhodnosti záznamov. Poukázal tiež na značný časový odstup desiatich rokov od skutku, ktorý pre fyziologické zmeny osôb zásadne znižuje výpovednú hodnotu akéhokoľvek nového skúmania. Od posledného hlavného pojednávania nebol vo veci nariadený žiaden termín ani vypracovaný znalecký posudok.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia namietajú porušenie práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku neprípustného zásahu odvolacieho súdu do rozhodovacej činnosti súdu prvého stupňa. Hoci sťažovatelia akceptujú zákonné oprávnenie odvolacieho súdu nariadiť doplnenie dokazovania, a to aj nad rámec návrhov strán, striktne odmietajú postup, ktorým odvolací súd v zrušujúcom uznesení priamo inštruoval súd prvého stupňa, akým spôsobom má vykonané dôkazy hodnotiť.

6. Podľa sťažovateľov krajský súd prekročil svoje právomoci, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia autoritatívne konštatoval, že kamerový záznam nepochybne preukazuje vinu, a zároveň bez existencie znaleckého posudku z odboru antropológie identifikoval osoby na zázname ako sťažovateľov a ďalšieho obžalovaného. Takýmto postupom neprípustne zaviazal okresný súd vlastným skutkovým hodnotením, čím mu znemožnil realizovať voľné hodnotenie dôkazov. Sťažovatelia považujú tento procesný postup za priamy rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, keďže odvolací súd týmto spôsobom fakticky predurčil výsledok konania.

7. Sťažovatelia zároveň poukazujú na vnútornú rozpornosť postupu odvolacieho súdu, ktorý na jednej strane autoritatívne konštatoval, že na kamerových záznamoch sú nepochybne zachytení obžalovaní, no súčasne uložil súdu prvého stupňa povinnosť vykonať v tejto otázke znalecké dokazovanie doplnením posudku znalca, čím sa javí nariadené znalecké dokazovanie ako čisto formálne, slúžiace len na dodatočné potvrdenie záveru, o ktorom má odvolací súd už vopred jasno.

8. Sťažovatelia ďalej namietajú neopodstatnenosť a nadbytočnosť opakovane nariadeného znaleckého dokazovania, ktoré v kontexte trestného činu krádeže považujú za neobvyklé. Zdôrazňujú, že samotný znalec sa už v predchádzajúcom štádiu konania vyjadril, že predložený

videozáznam je vzhľadom na nízku kvalitu a zlé svetelné podmienky nevhodný na antropologickú analýzu, čím by výpovedná hodnota nového posudku bola nulová. Napriek tomu súd a prokuratúra naďalej trvajú na jeho vykonaní. Sťažovatelia poukazujú aj na zjavne nelogický prístup súdu k vykonávaniu dôkazov. Je procesne neudržateľné, ak súd prvého stupňa v roku 2021 zamietol návrh na vykonanie antropologického skúmania v čase, keď bol tento dôkaz ešte objektívne uskutočniteľný, no o niekoľko rokov neskôr ho odvolací súd nariadil ako kľúčový. Takýto postup považujú sťažovatelia za neprípustné a samoúčelné predlžovanie konania.

9. Sťažovatelia súčasne namietajú porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, keďže trestné stíhanie sa vedie už takmer desať rokov, pričom sťažovatelia po celý čas poskytovali orgánom činným v trestnom konaní a súdu plnú súčinnosť, riadne sa dostavovali na termíny a žiadnym spôsobom nemarili plynulosť procesu. O ich postoji svedčí aj skutočnosť, že po zmene zákonného sudcu v roku 2023 súhlasili s pokračovaním konania, aby zamedzili nutnosti opakovať hlavné pojednávanie znova.

10. Napokon sťažovatelia poukazujú na aktuálny stav nečinnosti konajúceho súdu. Po výsluchu znalca 3. apríla 2025 bolo hlavné pojednávanie odročené na neurčito na účely vyjadrenia znalca k možnosti vypracovania nového posudku. Od tohto dátumu nebol nariadený žiadny ďalší termín a sťažovateľom nebol doručený žiadny nový znalecký posudok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie rovnosti strán konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) postupom a uznesením krajského súdu, ktorým na základe odvolania prokurátora zrušil rozsudok okresného súdu, ktorým boli sťažovatelia oslobodení spod obžaloby.

12. Sťažovatelia sa v podanej ústavnej sťažnosti síce vo vzťahu k okresnému súdu domáhajú vyslovenia porušenia práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), vzhľadom na obsah nimi podanej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ich argumentačné námietky spadajú primárne pod garancie vyplývajúce z práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a uznesením krajského súdu:

13. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľov a jej príloh vyplýva, že sťažovateľmi napadnuté uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 6. apríla 2022.

14. Ústavný súd pripomína, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Jednou zo základných procesných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda

právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

15. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

16. Sťažovateľmi napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým zrušil oslobodzujúci rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie prejednanie, nadobudlo právoplatnosť dňom rozhodnutia, t. j. 6. apríla 2022, keďže Trestný poriadok proti nemu nepripúšťa ďalší riadny opravný prostriedok.

17. Ústavná sťažnosť sťažovateľov doručená ústavnému súdu 30. apríla 2026 je v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty, preto ju ústavný súd v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

18. Ústavný súd dodáva, že sťažovatelia smerujú svoje námietky aj proti priet'ahom v konaní, ktorých sa mal dopustiť aj krajský súd predovšetkým nedôvodným zrušením oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu. V tomto štádiu konania by však bolo predčasné hodnotiť ústavnú udržateľnosť postupu a požiadaviek vyslovených v uznesení krajského súdu, keďže tieto aspekty ešte len budú predmetom posúdenia viny sťažovateľov ako obžalovaných najprv súdom prvej inštalácie a prípadne aj súdmi vyššej inštalácie všeobecného súdnictva na základe opravných prostriedkov. Napokon súdny spis nie je v dispozícii krajského súdu už od 20. mája 2022, a preto je zjavne vylúčené, aby sa krajský súd dopustil zbytočných priet'ahov a porušil tak sťažovateľmi označené práva. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu:

19. Ústavný súd v súvislosti s namietanými priet'ahmi v prvom rade pripomína, že z argumentácie sťažovateľov vyplýva, že existenciu priet'ahov vidia primárne v nečinnosti okresného súdu, ktorý od hlavného pojednávania konaného 3. apríla 2025 a odročeného na neurčito vo veci nekoná.

20. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave pojednania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákôľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu. Na tomto mieste preto ústavný súd zdôrazňuje, že keďže v ústavnej sťažnosti sťažovatelia vo vzťahu k postupu okresného súdu namietali primárne jeho nečinnosť, preto je o to zreteľnejšie, že mali ako účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv využiť práve sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku.

21. Ústavný súd poukazuje na § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

22. Ústavný súd už opakovane judikoval, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie sú sťažovatelia oprávnení podľa osobitného predpisu – Trestného poriadku. Obdobný názor vo vzťahu k porovnateľnej právnej úprave § 91 rakúskeho Gerichtsorganisationsgesetz (zákon o organizácii súdov) zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Holzinger proti Rakúsku z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 16 a nasl.).

23. Vzhľadom na to, že sťažovatelia nevyužili právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorý im osobitný predpis (Trestný poriadok) účinne poskytuje a na ktorého použitie boli oprávnení, bolo potrebné ich ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 (druhá alternatíva) zákona o ústavnom súde.

24. Na záver ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sa sťažovatelia domáhali ochrany svojich práv za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prieťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu